

François Villon se v imenu svoje matere obrača na prečisto Devico

Gospa nebes, pozemeljska kraljica,
ti vladarica spodnjega sveta,
prihajam k tebi skromna krščenica,
da v svetem raju Sin mi prostor da,
čeprav zasluga moja ne velja.
Priznam, grešila mnogo sem sirota.
Pa glej, še večja tvoja je dobrota.
Brez tebe, Mati, nič ne vem začeti,
brez tebe človek hodi kriva pota.
V tej veri čem živeti in umreti.

Le reci Sinu, blaga priprošnjica,
da sem njegova čisto iz srca,
četudi nisem boljša ko blodnica,
vezi naj mojih grehov razrahlja.
Še Teofilu, pravi zgodba ta,
ko z vragom, joj, za dušo se pobota,
pozabi huda se njegova zmota.

Deviško mogla dete si spočeti,
po tebi splahne moja naj sramota.
V tej veri čem živeti in umreti.

Nevedna reva, stara sem ženica,
ki zdoma nikdar nisem šla.
Na steni v cerkvi vidim rajska lica,
pa z godbo vmes — nebesa so svetla.
Pod njimi strašna slika je pekla.
Da ne zatre hudičev me togota,
naj pade z moje duše vsa grehota.
Krepčaj me, Mati božja, v vnemi sveti,
da bo nebo mi neminljiva dota.
V tej veri čem živeti in umreti.

Pripis

Vesela te zadela je novica
In Jezusa spočela si devica.
Ljubezni čiste si bila glasnica.
Ljudem je hotel na pomoč prispeti,
Odkup prinesti, milostna carica,
Naš Rešenik, ki pot je in resnica.
V tej veri čem živeti in umreti.

Poslovenil Ante Debeljak.

François Villon, rojen 1431, menda na dan, ko so Angleži sežgali Devico Orleansko. Prvi pomembni pesnik. Glasnik velemesta. Sin najbolj razrvane dobe, kar jih je orisala zgodovina: čas stoletne vojne. Je li čudo, da se npravstveno propadlo ozračje zrcali v burnem življenju izrednega moža? Stiska ga je pognala med rokovnjače. Dvakrat je bil na smrt obsojen, a pomiloščen in izgnan iz Pariza. Poslej izgine in ne vemo, kje in kdaj je umrl. To je dalo pobudo za nastanek bujne legende o tem pustolovcu. Posebno Paul Zech mu je naprtil dejanj in nekaj pesmi, povsem izmišljenih. Pravi lik ubogega sholarja je skušal podati nemško pišoči Francoz J. Chapiro v knjigi »Der arme Villon« 1931. Njegov varovanec je zapustil vsega 3000 vrstic, ki bi napolnile komaj dve strani velikega pariškega dnevnika, in vendar je njegovo ime nesmrtno. Izdal je Volila (ali Malo oporoko) in Veliko oporoko, poleg drugega drobiža. Šegavost njegovih verzov je vede ali nevede posnemal M. Fröhlich v kiticah: Testament umirajočega leta 1866. (DS 1898, 483.) Slovenili pa so Villona ob 500 letnici Pretnar, Gspan, Gradnik, Župančič in morda še kdo. Pisec teh vrstic je ponašil vsega, razen razbojniških balad, ki jih doslej še nihče ni docela od-motal. Pripomnim, da v srednjeveški poetiki balada predstavlja samo neko stalno kitico ne glede na vsebino. »Balada na čast Materi Mariji« sodi med najlepše nabožne pesnitve v svetovni književnosti. Nemci, ki še danes nimajo vsega Villona v prevodu, so jo sprejeli v Goldscheiderjevo zbirko: Die schönsten Gedichte der Weltliteratur (1933), a v svojevoljni razvrstitvi stihov. Od prvotne oblike se še bolj oddaljuje Ammer (1930). Slovenski prevod odseva točno gradnjo izvirnika. A. D.